

OUDE SDAP/VOORUITSTREVENDE PARTIJ VOOR DE WERELDREGERING

De **Oude SDAP/Vooruitstrevende Partij voor de Wereldregering** (OSDAP/VPvW) was een met het oog op de verkiezingen voor de Tweede Kamer van 1948 samengestelde lijstverbinding. Beide partijen kenden een geheel eigen ontstaansgeschiedenis.

De Oude SDAP was op 11 mei 1946 opgericht als reactie op de vorming van de Partij van de Arbeid. Enige oud-leden van de SDAP konden zich niet vinden in deze nieuwe doorbraakpartij, die huns inziens de socialistische beginselen te weinig was toegedaan. Op initiatief van R. Brautigam en D.A. van Eck werd op 16 april 1946 in Amsterdam een bijeenkomst georganiseerd voor tegenstanders van het opgaan van de SDAP in de PvdA. Onder de aanwezigen was echter weinig consensus over de wijze waarop aan de onvrede uiting zou moeten worden gegeven. Terwijl een klein deel van de aanwezigen, waaronder Brautigam en Van Eck, slechts een binnen de PvdA opererende vereniging wilden oprichten, achtte een meerderheid zwaardere maatregelen nodig. Zonder de hulp van Brautigam en Van Eck richtte deze laatste groep op 11 mei 1946 de Oude SDAP (OSDAP) op.

Een maand later, op 8 juni 1946, volgde de eerste landelijke vergadering van de partij in Utrecht, waarbij naar schatting honderd sociaal-democraten vertegenwoordigd waren. Een aantal oudgedienden uit de arbeidersbeweging nam zitting in het partijbestuur, onder meer het Goudse gemeenteraadslid G. Kruit (voorzitter) en H. Loopuit-Speijer, de weduwe van oud-SDAP-theoreticus Jos Loopuit. Als programma nam de vergadering voorlopig het uit 1912 stammende beginselprogramma van de SDAP over. 'We moeten terug naar de oude beproefde wijze, waarop het socialisme werd gepropageerd', schreef Kruit in de brochure *Het parool van den socialist*, waarin hij uitvoerig uiteenzette waarom de partij was opgericht. De PvdA was in zijn ogen geen partij voor arbeiders, maar veeleer een verzameling linkse liberalen met een enkele socialist. Oude stokpaardjes als het antimilitarisme en de klassenstrijd had de partij volgens hem geofferd op het altaar van de doorbraakbeweging. Nu wenste Kruit ook een doorbraak, maar dan veeleer een doorbraak naar links, naar een socialistisch front.

Dit streven naar een doorbraak naar links bracht de partij in de praktijk door in juli 1946 samen met de **Communistische Partij Nederland** (CPN) in een aantal steden deel te nemen aan de verkiezingen voor de gemeenteraad. Het leverde de partij enige zetels op, onder meer in Amsterdam en Rotterdam. Tegelijk laadde de OSDAP hiermee ook de verdenking op zich dat de partij een communistische mantelorganisatie was.

De partij beseftte dat zelfstandige deelname aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1948 weinig perspectief bood. Een mogelijk samenwerkingsverband met de CPN stuitte echter op (ideologische) bezwaren binnen de partij én op desinteresse van de kant van de CPN.

De OSDAP zocht dan ook samenwerking met een andere partij in de (extreem-)linkse hoek: de Vooruitstrevende Partij voor de Wereldregering (VPvW). Deze partij was voortgekomen uit een van de vele groeperingen die kort na de Tweede Wereldoorlog in navolging van de *World Movement for World Federal Government* een of andere vorm van wereldfederalisme nastreefden. Aanvankelijk trachtte dit vooral in Utrecht en omstreken actieve groepje om door een campagne de grote partijen te doordringen van de noodzaak van de invoering van een wereldregering en een internationale politiemacht. Geen der partijen had echter oren naar een dergelijk idee. Begin februari 1948 werd vervolgens de VPvW opgericht om met een eigen partijorganisatie te ijveren voor het vormen van een door de internationale politie gesteunde wereldregering met parlement.

De VPvW leidde een marginaal bestaan. De in maart 1948 opgerichte Wereld Federalisten Beweging Nederland hield zich afzijdig van het partijtje. In april 1948 kreeg de VPvW echter wel vanuit andere hoek ondersteuning: de restanten van de Nederlandse **Bellamypartij** (NBP) sloten zich aan bij de partij. De oud-NBP'er L.B. van den Muyzenberg werd voorzitter van de partij, terwijl H. Meijers-Kehrer, de drijvende kracht achter de oprichting van de VPvW, het partijsecretariaat op zich nam.

De samenwerking tussen de oudgediende SDAP'ers en de wereldfederalisten kwam in mei 1948 tot stand. OSDAP-voorzitter Kruit kreeg de eerste plaats op de lijst toebedeeld, gevolgd door de VPvW'ers Van den Muyzenberg en Meijers-Kehrer. Het verkiezingsprogramma was een curieuze samensmelting van de beide partijprogramma's, waarbij de OSDAP het sociaal-economische deel voor zijn rekening lijkt te hebben genomen, terwijl de ideeën van de VPvW in de buitenlands-politieke

paragraaf overheersten. Beide partijen vonden elkaar voornamelijk in de bestrijding van de Indië-politiek van de regering en de rol die de PvdA daarin speelde.

Het leverde de partij in twaalf kieskringen 15.322 stemmen (0.31%) op, te weinig voor een zetel.

Na de verkiezingen vervolgden de beide partijen wederom hun eigen weg. De OSDAP nam in 1949 nog, zonder veel succes, in enkele gemeenten deel aan de verkiezingen. Voorts was de partij zijdelings betrokken bij de oprichting van de Socialistische Beweging (maart 1949). Rond 1951 hadden de meeste OSDAP'ers inmiddels onderdak gevonden bij de **Socialistische Unie** en werd van de partij niets meer vernomen. De VPvW onderging hetzelfde lot. Na een aantal jaren voortsukkelen, besloot de VPvW op 23 februari 1952 zichzelf op te heffen en zich aan te sluiten bij de Socialistische Unie.